

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Udrag fra Det Danske Fiir-Kløver eller Danskheden partisk betragtet

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Grundtvigs værker", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Aarhus Universitet, Kulturvidenskab, s. 72. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/text/gv-1836_563-txt-shoot-idm2591.pdf (tilgået 03. maj 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

Et Folk uden *Moders-Maal* er som en *Konge* uden *Rige*, og Begge er i Grunden lige 73ilde tjent med at deres Besiddelser kun staae "*paa Papiret*", det er en ubestridelig Erfarings-Sætning, og at et *aandløst* Sprog i *Folke-Munden* svarer til et *magtesløst* Spir i *Konge-Haanden*, er heller ingen stor Hemmelighed; thi er det "*Almeen-Aanden*" der gjør Riger stærke, og er *Moders-Maalet* hos alle *naturlige* Folk Dens Legeme og Liv-Udtryk, da vil intet Rige blomstre, med mindre *Moders-Maalet* i sin bedste og kraftigste Skikkelse ret egenlig hersker. Det *folkelig* og *borgerlig* velgiørende ved *Reformationen* i det *Sextende* Aarhundrede var derfor *Moders-Maalets* Indsættelse i sine naturlige Rettigheder; men kun i *England* var Denne nogenlunde fuldstændig; thi i *Tydskland* og hos os kom *Latinen* til at herske i *Skolen*, og da *Skolen* igjen *beherskede Kirken*, og *Moders-Maalet* ikke som i *England* havde noget Rygstyd i en ligesaa offenlig som fri *Folke-Stemme*, nedsank Det nødvendig i den *Aandløshed* og *Ringe-Agt*, hvori det *Attende* Aarhundrede forefandt Det. Giennem hele dette Aarhundrede stræbde Det vel med *Pennen* at gjøre sig giældende og kom derved virkelig til *Hæder* og *Ære paa Papiret*, men det var ogsaa Alt, og maa nødvendig blive Alt, naar ikke enten *Livet*, som i *England*, kan udvikle sig aldeles uafhængig af *Skolen*, eller *Moders-Maalet* virkelig kommer til at herske i *Den*. Man har derfor ogsaa giennem det *Attende* Aarhundrede paa en Maade *indført* det i alle Skoler, men ingenlunde som *Herre*, kun som *Træl*, i de lærde Skoler som *Træl* for *Latinen* og i alle Skoler som *Træl* for *Bogstav-Skriften*, der dog, naar den er allerbedst, kun er *Moders-Maalets* *Skygge*, der skal følge, ingenlunde beherske *Legemet*. Under saadanne Omstændigheder seer det virkelig fortvivlet ud; thi Kløften mellem *Menig-Mand* og de *Bog-Lærde* er giennem Aarhundreder voxet til et svælgende Dyb, der synes knap i *Skjaldens Fjeder-Ham* at kunne overfares, og enhver *Bro-Lægning* vilde sikkert ogsaa mislykkes, hvor ikke den *virkelige Folke-Stemme* havde tilbagevundet sin naturlige Stilling ved *Majestædens Øre*; men dette maa indgyde de *Bog-Lærde* en saadan *Ærbødighed* for *Moders-Maalet* og avle saa levende en Overbeviisning om *Mundens For-Ret* og *For-Trin* til at føre *Ordet*, at de ei længer kan ansee deres egen *fremmede* Betragtning og *døde* Behandling af *Moders-Maalet* enten for en Fuldkommenhed eller en Ubetydelighed, men for en stor *Ulykke*, hvorpaa det ligesaavel er dem som Folket høist magtpaaliggende, der saa godt og saa snart som mueligt raades Bod. Hvor afgjort en Sag det 75da end før vilde været, at de *Bog-Lærde*, med faa Undtagelser, vilde af al Magt fraraade og frabede sig en saadan *fri* og *folkelig Høi-Skole*, som her er foreslaaet, vil de dog nu, naar de kun forstaae deres *egen Fordeel*, finde den høist ønskelig, som det eneste Middel, hvorved de *Bog-Lærde* efterhaanden kan tilbagevinde det manglende *Mesterskab i Moders-Maalet* og derved den *levende* Indflydelse paa *Folke-Meningen* og *Folke-Stemmen*, der ene kan erstatte dem det uretmæssige *Herredømme* derover, de nu for bestandig har mistet. Lægger Man nu hertil den *Fædernelands-Kiærlighed* og "*Lyst til Livet*", Man i alt Fald hos de yngre *Bog-Lærde* kan gjøre sikker Regning paa, da vil Man finde, at en *Dansk Høi-Skole* for *Fæderne-Land* og *Moders-Maal* er langt fra at være en luftig Drøm, da det meget mere er et nødvendigt *Folke-Ønske*, som baade Regieringen og de *Bog-Lærde* vinde usigelig meget ved baade saa snart og saa godt som mueligt at tilfredstille, medens vi skal takke Gud, vi tilhøre et Folk, der hverken vil være ubeskedent i sine Fordringer eller uskiønsomt mod sine venlige Ledere paa den naturlige Vei til Oplysning om hvad *Det ønsker* at kiende, og til et *Lyksaligheds-Maal*, *Det selv* har *Lyst* til at naae. Sagen er naturligviis vanskelig, men *Prøven* er *nødvendig*, *Lysten* 76driver *Værket*, og *Danmarks Lykke* er mageløs, saa der lykkes sjelden det Rimeligste, men altid *det Bedste*.